

MALTA

QORTI TAL-APPELL (Kompetenza Inferjuri)

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tat-12 ta' Ĝunju, 2020

Appell Inferjuri Numru: 172/2017 LM

**J.F. Logistics Limited (C 26650)
(I-appellata)**

vs.

**Trevor Caruana (K.I. numru 450780M)
(I-appellant)**

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-konvenut, hawnhekk “I-appellant”, **Trevor Caruana** mis-sentenza mogħtija fil-21 ta’ Ĝunju, 2019, [minn issa ‘I quddiem “is-sentenza appellata”], mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħar [minn issa ‘I quddiem “it-Tribunal”], li permezz tagħha ddeċieda billi laqa’ t-talbiet tas-

soċjetà attrici, hawnhekk “l-appellata”, **J.F. Logistics Limited**, filwaqt li ordna lill-appellant iħallas lis-soċjetà appellata s-somma ta’ erbat elef, mijà wieħed u sebgħin Euro u sitta u sittin čenteżmu (€4,171.66c), bl-ispejjeż u bl-imgħax legali mid-data tas-sentenza appellata sad-data tal-pagament effettiv.

Fatti

2. Il-fatti ta’ din il-kawża jirrigwardaw il-pretensjoni ta’ ħlas imressqa mis-soċjetà attrici għal servizzi ta’ tqassim ta’ ikel bejn il-31 ta’ Awwissu, 2014 u l-31 ta’ Marzu, 2015, allegatament reżi lill-konvenut filwaqt li dan kien jiġġestixxi negozju minn ħanut magħruf bl-isem *Sangwiċċ* u bin-numru ħamsa (5) fi Triq Vinċenzo Dimech, il-Furjana [minn issa ’l quddiem “il-ħanut”].

Mertu

3. Is-soċjetà appellata istitwiet dawn il-proċeduri kontra l-appellant permezz tal-preżentata ta’ avviż quddiem it-Tribunal fejn issottomettiet:

- *Trevor Caruana għandu jħallas lil J.F. Logistics Limited (C 26650) l-ammont ta’ erbat elef, mijà, wieħed u sebgħin Euro u sitta u sittin čenteżmu (€4,171.66) dovuti lil J.F. Logistics Limited għas-servizzi logistiċi li pprovdex (statement tal-bilanç dovut hawn anness u mmarkat bħala DOK 1);*
- *Illi minkejja li saru diversi interpellazzjonijiet sabiex iħallas u saħansitra permezz tal-proċedura ai termini ta’ artikolu 166A tal-Kap. 12, il-konvenut baqa’ inadempjenti u saħansitra stqarr li tali mhux dovuti (kopja tar-risposta hawn annessa u mmarkata bħala DOK 2);*
- *Bl-ispejjeż u bl-imgħax legali sad-data tal-pagament effettiv”.*

4. L-appellant wieġeb permezz tar-risposta tiegħu fejn eċċepixxa li: (a) huwa ma kienx il-leġittimu kontradittur; (b) mingħajr preġudizzju, it-talbiet tas- soċjeta' appellata kienu infondati fil-fatt u fid-dritt għaliex hu qatt ma kien ta l-kunsens sabiex jiġu reżi s-servizzi in kwistjoni mis-soċjetà appellata.

Is-Sentenza Appellata

5. Permezz tas-sentenza mogħtija fil- 21 ta' Ġunju, 2019, it-Tribunal laqa' t-talbiet tas-soċjetà appellata wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

"Ikkonsidra

Li din hija talba għal bilanċ dovut ta' servizzi reżi mis-soċjetà attrici lill-konvenut li kien qed jopera l-ħanut bl-isem ta' Sangwiċċ.

Mill-invoices esebiti mis-soċjetà attrici a fol 3 jirriżulta li s-somma mitluba hija bilanċ ta' invoices datati 31 ta' Awwissu, 30 ta' Settembru, 31 ta' Ottubru, 31 ta' Dicembru, u 30 ta' Novembru tas-sena 2014 u 31 ta' Jannar, 28 ta' Frar u 31 ta' Marzu tas-sena 2015 u li minnha jirriżulta wkoll li sal-31 ta' Marzu, 2015 baqgħu jsiru l-pagamenti.

Fix-xhieda tiegħu quddiem dan it-Tribunal il-konvenut jammetti li fil-31 ta' Awwissu, 30 ta' Settembru, 30 ta' Novembru u 31 ta' Dicembru kien jieħu ħsieb Sandwiċċ iżda l-oħrajn le għax huwa kien jaħdem full time ma' ħaddiehor. Huwa jgħid li jrid jara l-firem u jekk hemm il-firem iħallashom. Huwa jrid jara l-firem ta' xhiex qed iħallas. Meta muri l-invoices minn fol 45 sa 53 il-konvenut jidher li dawn huma ffirmati minnu iżda jammetti li kien signatory f'dak il-periżjodu.

Illi din il-kawża tistrieħ biss fuq il-kredibilità tax-xhieda u wkoll fuq jekk is-soċjetà attrici ppruvatx l-allegazzjonijiet tagħha fil-grad rikjest mil-ligi, u allura wkoll fuq l-apprezzament li dan it-Tribunal irid jagħmel fuq id-deposizzjonijiet tal-kontendenti u x-xhieda minnhom prodotti u d-dokumenti prodotti in sostenn tat-talba attrici.

*Illi dwar il-provi li għandha tressaq is-soċjetà attrici din il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet “**Joseph Tonna vs Philip Azzopardi**” (A.I.C. (PS) 12 t’April, 2007) fejn ingħad illi:-*

“In materja ta’ provi, r-regoli l-aktar prevalenti fl-ordinament ġuridiku tagħna jidhru li huma dawn:

- a) Ibda biex ir-regola tradizzjonal tal-piż tal-provi timponi a kariku tal-parti li tallega fatt l-oneru li ġġib il-prova tal-eżistenza tiegħu. Tali oneru hu ugwalment spartit bejn il-kontendenti, sija fuq l-attur li jsostni l-fatti favorevoli li jikkostitwixxu l-baži tad-dritt azzjonat minnu (actori incumbit probatio), sija fuq il-konvenut għas-sostenn tal-fatt miġjud minnu biex jikkontrasta l-pretiża tal-attur (reus in excipiendo fit actor) – Ara Vol. XLVI/i/5.
- b) Fil-kors tal-kawża dan il-piż jista’ joxxilla minn parti għall-oħra, għax, kif jingħad, ‘jista’ jkun ġie stabbilit fatt li juri prima facie li t-teżi tal-attur hija sostenuta’ – Ara Vol. XXXVII/i/577;
- c) Il-ġudikant adit mill-meritu tal-każ hu tenut jiddeċiedi iuxta allegata et probata, u dan jimporta illi d-deċiżjoni tiegħu tiġi estratta unikament mill-allegazzjoni tal-partijiet. Jigifieri, minn dawk iċ-ċirkustanzi tal-fatti dedotti abbaži tad-domanda jew tal-eċċeżzjoni u l-provi offerti mill-partijiet. Jikkonsegwi illi d-dixxiplina tal-piż tal-provi ssir baži tar-regola legali tal-ġudizzju in kwantu timponi fuq il-ġudikant il-konsiderazzjoni li l-fatt allegat mhuwiex veru għax mhux ippruvat;
- d) Il-valutazzjoni tal-provi hu fondat fuq il-principju tal-konvinċiment liberu tal-ġudikant. Lilu hu mogħti l-poter diskrezzjonal tal-apprezzament tar-riżultanzi probatorji u allura hu liberu li jibbaża l-konvinċiment tiegħu minn dawk il-provi li hu jidhirlu li huma l-aktar attendibbli u idoneji għall-formazzjoni tal-konvinċiment tiegħu. Naturalment dik id-diskrezzjoni tiegħu hi soġġetta għal dak il-limitu legali impost fuqu mill-artikolu 218 tal-Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili li jrid li fis-sentenza tingħata motivazzjoni raġonata li tikkonsenti l-kontroll tal-ħsieb logiku segwit fuq appell interpost mis-sentenza. Motivazzjoni din, li jekk jinstab li tirrispondi mal-logika u r-razzjonalità, kif ukoll koerenti mal-elementi utilizzati allura skont ġurisprudenza konkordi, ma tiġixx disturbata minn Qorti ta’ Revizjoni – Ara b’ezempju **Ramchand Kilumal noe vs Jessie Blanco** – App. 30 ta’ Ġunju, 1912 (Vol. XXIV/i/104)”.

Ġie stabilit ukoll li:

"Huwa paċifiku f'materja ta' konflikt ta' versjonijiet illi l-Qorti kellha tkun gwidata minn żewġ principji fl-evalwazzjoni tal-provi quddiemha:

Li tagħraf tislet minn dawn il-provi korroborazzjoni li tista' tikkonforta xi waħda miż-żewġ verzjonijiet bħala li tkun aktar kredibbli u attendibbli minn oħra; u

Fin-nuqqas, li tiġi applikata l-massima "*actore non probante reus absolvitur*".

Fi kliem ieħor il-Qorti għandha teżamina jekk xi waħda miż-żewġ veržjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibbiltà "*u specjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, għandhiex teskludi lill-oħra, anke fuq il-bilanč tal-probabiltajiet u tal-preponderanza tal-provi, għax dawn, f'kawzi ċivili, huma ġeneralment suffiċjenti għall-konvinċiment tal-ġudikant.*" "**Maria Xuereb et vs Clement Gauci et**" (A.I.C. (P.S.) 24 ta' Marzu, 2004).

*Illi kif ġie dikjarat fis-sentenza "**George Bugeja vs Joseph Meilak**" mogħtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivil fit-30 ta' Ottubru 2003:-*

"Fil-kamp ċivili għal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-ġudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijet forniti lilu, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijet humiex, fiċ-ċirkostanzi żvarjati tal-ħajja, verosimili. Dan fuq il-bilanč tal-probabiltajiet, sostrat bażiku ta' azzjoni ċivili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, ġeneralment bastanti għall-konvinċiment. Għax kif inhu paċifikament akkolt, iċ-ċertezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabiltajiet. Dan għad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-ħtija trid tirriżulta mingħajr ma tħalli dubju raġjonevoli".

Illi huwa f'dan il-kuntest li dan it-Tribunal irid jevalwa l-provi kollha prodotti f'din il-kawza.

Mill-provi jirriżulta wkoll li s-sistema ta' ħlas qatt ma nbidlet; li l-konvenut jingħata l-invoice u lista tad-deliveries li jkun għamel u l-konvenut jibgħat il-ħlas cash mal-ħaddiema tal-kumpanija attriči.

Il-konvenut jiċħad li huwa kien jagħmel l-ordnijiet hu wara Jannar, 2015 u dan għax minn dakinhar huwa beda jaħdem full time ma' Frank Salt. Mitlub jispjega kif l-invoices baqgħu joħorgu fuq l-vat number tiegħi l-konvenut wieġeb li f'dawn il-proceduri huwa skopra li qed isir dan.

Illi mid-dokumenti esebiti jirriżulta fol 89 et li f'Jannar, 2015 fit-22 ta' Jannar, 2015 il-konvenut għamel pagament ta' tlett mitt Euro (€300) kif ukoll li huwa qatt ma talab kopja tad-delivery notes iżda rendikont tad-deliveries li saru kif kien normalment isir.

Dwar l-ewwel eċċeżzjoni li huwa ma huwiex il-leġittimu kontradittur għax wara l-aħħar ta' Jannar, 2015 huwa ma baqax jopera dan il-ħanut il-konvenut ma kienx jaf minn ħadu warajh il-ħanut u lanqas prova ma ġab biex jiprova dan għajnej li huwa kien qed jaħdem full time bħala self-employed ma' Frank Salt.

Din it-Tribunal għalhekk ser jikkonsidra illi biex tistabilixxi jekk parti in kawża kienetx jew le leġittimu kontradittur tal-parti l-oħra, kellha bilfors tivverifika 'prima facie' jekk il-persuna ċitata fil-ġudizzju kienetx materjalment parti fin-neozju li, skont is-soċjetà attriċi, ħoloq ir-relazzjoni ġuridika li minnha twieldet l-azzjoni fit-termini proposti.

Jekk dan in-ness jiġi stabbilit, il-persuna ċitata setgħet titqies li kienet persuna idoneja biex tirrispondi għat-talbiet attriċi, in kwantu dawn ikunu jaddebitawlha obbligazzjoni li kienet mitluba tissodisfa dan in kwantu il-premessi għaliha, jekk provati, setgħu iwasslu għall-kundanna mitluba f'każ li jinstab li l-istess konvenut ma jkollux eċċeżzjonijiet validi fil-ligi x'jopponi għaliha. Dan naturalment ma jjfissirx li jekk it-Tribunal jiddeċiedi illi l-konvenut kien ġie sewwa ċitat in kwantu jkun stabbilit li l-interess ġuridiku tiegħu fil-mertu kif propost mill-attur illi hu kelli neċessarjament ikun finalment tenut bħala l-persuna responsabbi biex tirrispondi għat-talbiet attriċi kif proposti. Kif lanqas ifisser li l-istess konvenut ma jkollux eċċeżzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li t-talbiet attriċi kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn ħaddiehor jew lejn ħaddiehor ukoll in kwantu dan ikun involut fl-istess neozju u li allura seta' jiġi wkoll ċitat bħala leġittimu kontradittur fil-kawża.

Il-konvenut baqa' ma jridx jiżvela min skont hu ħa l-ħanut warajh wara l-31 ta' Jannar, 2015 u dan meta kien fl-interess tal-konvenut li jindaka li jkun jaf anke mingħand is-sid tal-ħanut min kienet il-persuna li ħa l-ħanut warajh iżda dan ma għamlux.

L-eċċeżzjoni tal-konvenut għalhekk li hu ma kienx il-leġittimu kontradittur tal-attur, ma tirriżultax waħda ġusta, in kwantu l-fatti kif jirriżultaw fl-eżami kienu pjenament jiġiġustifikaw il-konklużjoni li l-konvenut kelli għalxiex jirrispondi għat-talbiet attriċi billi dawn kienu adegwatamente jistabbilixxu li hu kien intrometta ruħu fin-neozju li minnu originat l-azzjoni. Id-delivery persons kollha jikkontendu li l-pagamenti dejjem saru mill-konvenut u li d-delivery notes saru mill-konvenut u dan sa Jannar, 2015

huwa korroborat mill-emails esebiti fil-kawża. Minn l-istatement a fol. 3 jirrizulta li pagamenti baqgħu isiru akkont kull xahar minn Awwissu, 2014 sal-aħħar ta' Marzu, 2015 liema pagamenti kienu jsiru cash u jintbagħtu mad-delivery persons u li dawn xehdu li l-pagamenti dejjem saru mill-konvenut.

Għaldaqstant din l-eċċeżżjoni qed tiġi miċħuda.

Issa dwar il-mertu čioé il-kontestazzjoni dwar sa fejn dan kien jitfa' xi responsabilità fuq il-konvenut, hu propju l-mertu tal-kawża li ser jiġi epurat u deċiż.

Mix-xhieda prodotti jirriżulta li l-email kienu jintbagħtu lil Sangwiċċ u mhux indirizzati lil xi persuna partikolari iżda min kien jirċevi l-emails kien jirrispondi u jibgħat il-pagamenti cash mal-ħaddiema, ħaġa li mhix miċħuda mill-konvenut li kien huwa li jagħmel dan. Il-ħaddiema tas-soċjetà attriċi li kienu jagħmlu d-deliveries lill-konvenut kollha kkonfermaw li huma dejjem lil konvenut raw fil-ħanut anke wara li huwa jallega li telaq fil-31 ta' Jannar, 2015 u l-pagamenti cash huwa kien jgħaddihi lillhom u huma jgħadduhom lill-kumpannija. Għalkemm il-konvenut jiċħad li l-firma tal-invoices mhix tiegħi ebda prova għal dan ma gab kif ukoll li kieku verament ma kien qed jopera l-ħanut kien javża lill-kumpannija attriċi b'dan minnufi u mhux iħalli li ħaddiehor skont hu jinqeda bil-vat number tiegħi. Veru li kien beda jaħdem ma' Frank Salt iżda self-employed bħala estate agent u kulħadd jaf li f'dan ix-xogħol wieħed jista' dejjem xogħol ieħor minħabba li mhux xogħol ta' wieħed li jkun marbut u maqful f'uffiċċju. Kif lanqas jista' jittieħed bis-serjetà il-konvenut meta fejn qatt qabel ma għamel dan biex iħallas issa qed jitlob li jkollu kopja tad-delivery notes li huwa ffirma meta dan kien fl-interess tiegħi li jżomm kopja sabiex fl-aħħar jiċċekkja l-invoices li jintbagħtulu.

Għaldaqstant dan it-Tribunal wara li evalwa l-provi kollha prodotti, ma jistax jemmen il-verżjoni tal-konvenut u għalhekk it-talba tas-soċjetà attriċi tirriżulta pruvata."

L-Appell

6. L-appellant intavola appell mis-sentenza appellata fil-11 ta' Lulju, 2019, fejn talab lil din il-Qorti sabiex tħassar dik is-sentenza u tilqa' l-eċċeżżjonijiet tiegħi, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra s-soċjetà appellata. Jgħid li l-aggravji

tiegħu huma s-segmenti: (i) huwa ma kienx legittimu kontradittur fir-rigward tal-fatturi u tas-servizz reżi wara nofs Jannar tas-sena 2015; (ii) it-Tribunal ikkonstata ġażin dwar id-dokumenti preżentati b'tali mod li ġiet affettwata l-kredibbiltà tal-appellant; (iii) nuqqas ta' prova.

Ir-Risposta tal-Appell

7. Fir-risposta tal-appell tagħha, is-soċjetà appellata wara li tilqa' għall-aggravji tal-appellant, titlob lil din il-Qorti sabiex tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-appell tal-appellanti, flimkien mar-risposta tas-soċjetà appellata, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mit-Tribunal.

L-ewwel aggravju: l-appellant mhux il-legittimu kontradittur

9. Fl-ewwel aggravju tiegħu, l-appellant isostni li huwa ma kienx il-legittimu kontradittur fir-rigward ta' dawk il-fatturi u s-servizzi reżi wara nofs Jannar tas-sena 2015, peress li ma kienx baqa' jiġigestixxi n-negozju tiegħu wara din id-data. Jispjega li taħt ġurament huwa kien ikkonferma li kien beda jaħdem għal rasu ma' Frank Salt, iżda minkejja dan, it-Tribunal qies li fl-istess

ħin dan seta' wkoll kien qed jagħmel xogħol ieħor. L-appellant issottometta li t-Tribunal ikkonstata li s-sewwieqa tas-soċjetà appellanti kienu jiltaqgħu miegħu anki wara nofs Jannar tas-sena 2015, meta qatt ma ġie dikjarat dan il-fatt. Lanqas ma kien korrett it-Tribunal meta stqarr li huwa baqa' ma riedx jiżvela min kien ħa l-ħanut warajh, għaliex huwa kien saħansitra talab li jara dokumentazzjoni rilevanti fid-dawl tal-fatt li s-soċjetà appellata kellha l-obbligu li żżomm dik l-evidenza.

10. Is-soċjetà appellata tilqa' billi tirrileva li minkejja li l-appellant qiegħed isostni li huwa ma baqx jiġġestixxi n-negozju wara nofs Jannar 2015, dan ma ressaq l-ebda prova in sostenn ta' dan. Tkompli tgħid li mhux biss ma ressaq l-ebda prova f'dan ir-rigward, iżda għamel allegazzjoni serja fix-xhieda tiegħu waqt l-udjenza tas-16 ta' Novembru, 2018, li ġie użat ismu u n-numru tal-VAT minn terzi. Jekk dan kien tassew minnu, logikament kien ikun l-appellant innifsu li kien jinforma lis-soċjetà appellata b'dak li kien qed jiġri. Is-soċjetà appellata tirrileva wkoll li l-appellant naqas li jiżvela l-identità tal-imsemmija terza persuna. Rilevanti wkoll kienet ix-xhieda tas-sewwieqa li qalu li kien l-appellant li kien qed jiġġestixxi l-ħanut u li kien tahom struzzjonijiet dwar tqassim. Għaldaqstant kien proprju l-appellant li kien obbligat li jħallas għas-servizzi reżi mis-soċjetà appellata.

11. It-Tribunal qies li l-appellant baqa' ma żvelax min beda jiġġestixxi l-ħanut wara l-31 ta' Jannar, 2015, u għalhekk iddikjara li l-eċċeżzjoni tal-konvenut appellant li ma kienx leġittimu kontradittur ma kinitx waħda mistħoqqa. It-Tribunal irrileva wkoll li skont l-i-statement a fol. 3, baqqi jsiru l-pagamenti

akkont mill-appellant sal-aħħar ta' Marzu, 2015, u dan xehduh ukoll is-sewwieqa li kienu jqassmu x-xogħol.

12. Waqt l-udjenza tas-16 ta' Novembru, 2018 l-appellant xehed li huwa kien iġġestixxa l-ħanut għall-perjodu bejn Jannar tas-sena 2013 sa nofs Jannar tas-sena 2015. L-appellant qal in kontroeżami¹ li wara nofs Jannar 2015 huwa beda jaħdem għal rasu mal-aġenċija tal-proprietà Frank Salt. Iżda din il-Qorti tirrileva li l-appellant ma ressaq l-ebda prova dwar dan. L-appellant jispjega dan in-nuqqas tiegħu billi jgħid li "... *ma tantx ikun hemm xi provi ħafna*"², iżda l-Qorti ma tistax taċċetta kliemu bħala skuża tajba. Barra minn hekk kif sewwa josserwa t-Tribunal, l-appellant naqas milli jiżvela min kienet il-persuna li daħlet minfloku tiġġestixxi l-ħanut u li skont l-appellant baqgħet tagħmel użu mis-servizzi tas-soċjetà appellata taħt ismu u permezz tan-numru tiegħu tar-registrazzjoni tat-taxxa fuq il-valur miżjud. L-appellant jgħid ukoll³ li l-cash register kien ħadha miegħu u fil-frattemp is-soċjetà appellata kienet baqgħet toħroġ il-fatturi fuq ismu. Iżda kif sewwa osserva t-Tribunal⁴, l-appellant naqas milli jinforma lis-soċjetà appellata li huwa ma kienx baqa' jiġġestixxi l-ħanut u għalhekk f'dan in-nuqqas din il-Qorti tqis li huwa biss l-appellant li jibqa' responsabbi. Waħda mir-regoli li fuqha huma fondati l-proċeduri legali f'materja ta' provi, hija li l-oneru tal-prova huwa fuq min jallega. L-ewwel Qorti għarrefet sew dan il-principju u saħansitra čitat l-insenjament ta' dawn il-qrati kif enunċċat fis-sentenza ta' din il-Qorti kif diversament preseduta, fl-ismijiet

¹ Xhieda in kontro-eżami udjenza 12 ta' Marzu, 2019, *a fol.* 98.

² *Ibid.*

³ *Ibid.*

⁴ *Ibid.*

Joseph Tonna vs Philip Azzopardi.⁵ Fid-dawl tan-nuqqas ta' prova konvinċenti min-naħha tal-appellant li biha seta' juri li huwa verament ma kienx baqa' jiġġestixxi l-ħanut wara n-nofs tax-xahar ta' Jannar tas-sena 2015, din il-Qorti ma tistax tilqa' dan l-ewwel aggravju tiegħu.

It-tieni aggravju: it-Tribunal ikkostata ħażin dwar id-dokumenti prezentati b'tali mod li ġiet affettwata l-kredibbiltà tal-appellant

It-tielet aggravju: nuqqas ta' prova

13. Meta jispjega t-tieni aggravju tiegħu, l-appellant jgħid li jħoss ruħu aggravat bil-fatt li t-Tribunal assuma li l-fatturi *a fol.* 45 sa *fol.* 53 tal-proċess ġew iffirmati minnu, aktar u aktar meta l-istess Tribunal saħansitra stqarr li huwa kien naqas milli jressaq prova sabiex jikkorabora l-insistenza tiegħu li huwa ma kienx il-persuna li ffirmat dawk il-fatturi. L-appellant josserva li fuq l-istess fatturi kien hemm il-firma kemm tax-xhud li ppreżentahom, jiġifieri dik ta' Kevin Mifsud, kif ukoll tan-Nutar li quddiemu ġie kkonfermat l-*affidavit* ta' dan ix-xhud. B'hekk it-Tribunal assuma ħażin b'mod li wkoll il-kredibbiltà tal-appellant intlaqtet meta l-istess Tribunal kompla billi qal li ma kienx qed jemmen il-verżjoni tiegħu. It-tielet aggravju tal-appellant huwa dwar in-nuqqas min-naħha tas-soċjetà appellata li tipproduci *d-delivery notes* debitament iffirmati mill-appellant. L-appellant jissottometti li jidher li t-Tribunal naqas li jieħu inkonsiderazzjoni l-importanza tad-*delivery notes* bħala evidenza tas-

⁵ App. Inf. Civ., 12.04.07.

servizz provduti, iżda wkoll tal-ħlasijiet magħmula u tal-firem. Dawn id-dokumenti kienu kruċjali għalihi sabiex jivverifika dak li huwa dovut jekk dovut. L-appellant isostni li s-soċjetà appellata kellha l-oneru li tiprova dak li kienet qiegħda tallega. Huwa jagħmel riferiment għal dak li qal ix-xhud Jason Chircop waqt l-udjenza tad-29 ta' Jannar, 2019, u wkoll għax-xhieda tiegħi stess mogħtija waqt l-udjenza tas-16 ta' Novembru, 2018, fejn kien hemm spjegat il-*modus operandi* ta' bejn il-partijiet fir-rigward tal-ħlas tas-servizzi reżi. Dawn id-dokumenti kienu prova neċċesarja wkoll in vista tal-fatt li bosta drabi huwa fil-passat kien sab żbalji fil-fatturi maħruġa mis-soċjetà appellata, fejn dawn ma kinux jirriflettu pagamenti magħmula lilha. Huwa jqajjem dubju dwar jekk effettivament il-ħlasijiet kollha li huwa kien għamel lis-sewwieqa kinux għaddew lis-soċjetà appellata u min-naħha tagħha din tal-aħħar ma ressuet l-ebda xhud li seta' jikkonferma li l-fatturi kienu jinħarġu fuq l-informazzjoni fid-*delivery notes*. L-appellant jinsisti li kienet ir-responsabbilità tas-soċjetà appellata li żżomm għandha l-provi neċċesarji għall-azzjoni odjerna fejn il-fatturi kienu qiegħdin jiġu kkontestati. Issa fil-każ odjern id-*delivery notes* ma kinux ingħataw lilu u għalhekk it-Tribunal kelli jikkunsidra mhux kif l-appellant kelli jimxi fil-ġestjoni tan-negozju tiegħi, iżda l-*modus operandi* propriu adoperat mill-partijiet. L-appellant jirrileva li fil-każ odjern, il-provi prodotti ma kinux affidabbi u għalkemm it-Tribunal ma kienx marbut jiddeċiedi skont l-ahjar prova, kelli jaapplika fil-konfront tiegħi il-para. (b) tas-subartikolu 9(2) tal-Kap. 380.

14. Fir-rigward tat-tieni aggravju, is-soċjetà appellata taċċetta li l-firem fuq il-fatturi inkwistjoni huma rispettivament dawk ta' Kevin Mifsud u tan-Nutar

Dott. Gareth Micallef. Iżda tisħaq li l-assunzjoni żbaljata tat-Tribunal bl-ebda mod ma bidlet in-natura tal-kontestazzjoni tal-appellant u l-kredibbiltà tiegħu sofriet biss minħabba n-nuqqas ta' prova tiegħu u l-verżjonijiet konfliġġenti li ppreżenta. Is-soċjetà appellata tilqa' għat-tielet aggravju billi tgħid li in vista tal-proċedura *ad hoc* maqbula bejn il-partijiet fir-rigward tal-ħlas għas-servizzi reżi mis-soċjetà appellata, l-allegazzjoni tal-appellant li l-ħlasijiet li saru ma kinux qiegħdin jiġu kkalkolati, hija infodata fil-fatt u fid-dritt. L-appellant stess ma kienx żamm kopja tad-delivery notes meta kien fl-interess tiegħu li jagħmel dan. L-appellant injora wkoll l-interpellazzjonijiet tas-soċjetà appellata għall-ħlas tal-bilanč dovut. B'hekk kienet tirriżulta traskuraġni da parti tiegħu. Is-soċjetà appellata tagħmel riferiment għal dak li jipprovd i-artikolu 562 tal-Kap. 12 dwar l-obbligu tal-prova u filwaqt li rreferiet wkoll għal sentenza fl-ismijiet **Eucaristico Zammit vs. Eustrachio Petrococchino C.B.E. noe⁶**, sostniet li l-appellant naqas milli jissostanzja l-allegazzjoni tiegħu. B'hekk it-Tribunal ma setax għajr jiddeċiedi li jilqa' t-talba tagħha.

15. Din il-Qorti kkunsidrat it-tieni aggravju tal-appellant u tgħid li għandu raġun. Il-fatturi *a fol.* 45 sa *fol.* 53 m'għandhomx il-firma ta' ħadd għajr dik tax-xhud Kevin Mifsud u tan-Nutar Dott. Gareth Micallef. Dan jirriżulta minn paragun bejn iż-żewġ firem rispettivi fuq l-affidavit *a fol.* 32 u l-firem fuq kull waħda mill-fatturi msemmija. Għalhekk it-Tribunal għaġġel meta ddikjara li “*Għalkemm il-konvenut jicħad li l-firma tal-invoices mhix tiegħu ebda prova għal dan ma ġab ...*”, għaliex eżami semplicei tad-dokumenti kien suffiċjenti u ma kien hemm bżonn tal-ebda prova ulterjuri sabiex jiġi stabbilit ta' min kienu

⁶ App. Kumm. 25.02.1952.

I-firem rispettivi. Min-naħha tagħha s-soċjetà appellata ma saħqitx li xi waħda minn dawn il-firem kienet tal-appellant, anzi tammetti li dawn huma rispettivament tax-xhud u tan-nutar li quddiemu l-istess xhud ħa l-ġurament. Iżda min-naħha l-oħra din il-Qorti tikkunsidra li ma jistax jingħad li t-Tribunal fuq din l-osservazzjoni żbaljata tiegħu waħedha, ma baqax jemmen il-verżjoni tal-appellant. Dan għaliex fl-aħħar sentenza tal-konsiderazzjonijiet tiegħu, it-Tribunal jagħmel riferiment għall-provi kollha prodotti u mhux sempliċement għall-fatturi esebiti mis-soċjetà appellata. Għal dawn ir-raġunijiet din il-Qorti tikkunsidra dan l-aggravju ġustifikat sa fejn jirrigwarda l-osservazzjoni żbaljata tat-Tribunal dwar il-firem fuq il-fatturi *a fol.* 45 sa *fol.* 53 u tilqgħu limitatament għal din il-kwistjoni.

16. Il-Qorti tgħid li t-tielet aggravju wkoll jirriżulta ġustifikat. It-Tribunal ikkunsidra li t-talba tal-appellant sabiex jingħata kopja tad-delivery notes ma setgħetx tittieħed bis-serjetà għaliex qatt qabel ma kien talab għalihom u wkoll għaliex kien fl-interess tiegħu li jżomm kopja tagħhom biex jivverifika l-fatturi mibgħuta mis-soċjetà appellata. Din il-Qorti ma taqbilx li t-talba tal-appellant għall-preżentata tad-delivery notes ma tistax tittieħed bis-serjetà. Tikkunsidra li sakemm l-appellant kien għadu qed jaħdem bis-servizzi tas-soċjetà appellata, ċertament dawn id-delivery notes kellhom importanza limitata. Iżda fil-proċeduri odjerni fejn l-appellant qed jinsisti li huwa ma kienx qed jiġġestixxi l-ħanut wara nofs Jannar, 2015, id-delivery notes għal dak il-perijodu huma rilevanti ferm sabiex jiġi stabbilit jekk verament kienx l-appellant li rċieva s-servizzi tas-soċjetà appellata u ffirma fuq il-fattura rispettiva. Fin-nuqqas tal-aħjar prova miġjuba mis-soċjetà appellata dwar l-

għoti tas-servizzi tagħha kif inkarigata mill-appellant, din il-Qorti tqis li t-talba għall-ħlas għal dawk is-servizzi allegatament reżi bejn nofs Jannar tas-sena 2015 u l-31 ta' Marzu, 2015 ma ġietx ippruvata u għaldaqstant ma tistax tintlaqa'. Kien jispetta lis-soċjetà appellata li tikkonvinċi lit-Tribunal li hija pprovdiet is-servizzi tagħha fuq l-istruzzjonijiet tal-appellant. Din il-Qorti tqies li kien fl-interess tagħha li żżomm id-delivery notes bil-firma ta' min ikkonferma li s-servizz ingħata sakemm isir il-ħlas dovut għas-servizzi reżi, u fin-nuqqas, għall-fini ta' prova fl-eventwalitā ta' kwalunkwe proċedura legali li setgħet tagħżel li tintavola kontra d-debitur. Fin-nuqqas ta' prova din il-Qorti saħansitra lanqas tista' tikkonstata liema parti tal-fattura għal Jannar tas-sena 2015 hija kontestata. Għal din ir-raġuni, il-Qorti tqis li dan l-aħħar aggravju tal-appellant jirriżulta li huwa ġustifikat u għandha tilqgħu limitatament għal dan il-perjodu kontestat bejn il-partijiet fir-rigward tas-somma ta' (€1,492.70).

Decide

Għar-raġunijiet premessi din il-Qorti qiegħda tiddeċiedi dwar l-appell tal-appellant billi tilqgħu, limitatament kif fuq ingħad, u tiddikjara li l-appellant għandu jagħti lis-soċjetà appellata s-somma ta' elfejn, sitt mijja, tmienja u sebgħin Euro u sitta u disghin čenteżmu (€2,678.96) u tikkundannah iħallas din is-somma dovuta flimkien mal-imgħaxijiet, li għandhom jiddekorru fir-rigward ta' kull ammont rispettiv dovut għax-xhur ta' Jannar, Frar u Marzu tas-sena 2015, skond il-fatturi numri INV0936, INV0937 u INV1007, mid-dati tal-fatturi rispettivi.

L-ispejjeż taż-żewġ istanzi jitħallsu inkwantu għal kwart (1/4) mis-soċjetà appellata u inkwantu għal tliet kwarti (3/4) mill-appellant.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**